

מסורת הש"ס

א) ופסחים כג. ע"ש.
ב) וזמנים קיד: א) ונאסם
ג) כחן ונאסם כחן
ד) נאסם מכל מקום כחן
ה) המו"ט דלון למחוק וע"ש
ו) ונאסם ד' קיד: א)
ז) ונאסם ד' קיד: א)
ח) ונאסם ד' קיד: א)

תורה אור השלם

1. איש איש מבית ישראל
אשר ישות שור או כשב
או עו בבהמה או אשר
ישות מחוץ למחנה: ואל
פתח אהל מועד לא יהיאו
להקריב קרבן לז' לפני
משכן יי דם יחשב לאיש
ההוא דם שפר ונכרת
קאיש ההוא מקרב עמו:
ויקרא יז ג-ד

מובק רש"י

מחוסר זמן. שאמרנו פטור,
בין בגופו בין בבעלים.
בין שהוא מחוסר זמן בגופו
בין שהוא מחוסר זמן בבעלים.
שלא היגע זמן הנבעלים
להקריב קרבנותיהם (ובחיים
ק"ב). שהקריבו. בחון
ימי ספרן, ויולת בחון
מלאת (שם). פטורין. שאין
מתקבלין בפנים לא לחובה
ולא לנדבה (שם). עולותיהן.
דון חבה דון ודילות כהנה.
חיובין. שהי מתקבלות
בפנים נדבה לשמן (שם).
ואמר רב חלקיה. אשש
קאי ולא אשטא, דלמי
חטאת פסולה שלא לשמו
בפנים (שם קיד:). לא שנו.
דפטור בחון, אלא לשמו.
ואפילו חטאת, דאשטא שמה
אילו מתקבל עשוי בפנים,
אבל שלא לשמו. כגון
לשם עולה, ובסוף הוא
ראוי לכל לפנים, דכל הזכרים
שנאמרו אלו לשמן שפרין חון
מן הפסח והטמאת (שם).

תום ישנים

פטור קודם הגבלה כדמשתע
הכל, אלא דפריך ליה מנוסח
דלמחר ראוי לפתח אהל מועד
קודם חוריו, ובתמקנה דמקום
ההוא אלא כל קשיא כלן קודם
ודיו כלן אלא ודיו אמי שפיר
דמחייב (אמר) ויולת הגבלה
כי הכל, אי נמי יין קדוש
הגבלה דהתם ארית קודם
(השכלה) (ההנהל) סוף גמר
הגבלה דפטור מלה' לפי שהוא
מבורר כבר שאינו לה' אלא
קודם הגבלה שאינו מבורר
מחייבין ליה כי הכל. מ"ר. ולי
נראה למחר דהא דמחייבין
הכל קודם הגבלה היינו משום
דלמחר הוא לשעיר הנעשה בחון
כדמפרש הכל, והא דמחייבין
ליה קודם הגבלה מלה' היינו
לפי שכבר נתקדם שער החיטין
(ענין) [אמרין] ולכן אינו ראוי
לכל להקטיר לשעיר החיטין
וממשיך מלה' לעמוד דלמחר
הוא לפתח אהל מועד כי שמה
יתקדם לה', מ"מ אינו לה',
אבל היכל שיוכל להקטיר
לשעיר הנעשה בחון לה' בקדש
זיה. וז"ע. הבא נמי מחבר'
עבודת חורב. דלמחרין לנקטן
כפרת כל לו ג' א' ג' לכולי
עלמא שער הנעשה בחון כמר
עבודת היום והסם מפרש
עממא.

מחוסר פתיחה במחוסר
מעשה דמי. וכיון שעל גוף
הקרבן לאמר הוא חסר

בגוף הקרבן דמי' רש"י. אי חסר
הואיל ונשעת שחיטת הקרבן לר"ך
שיהא השער פתוח היו כמו בגופו,
אבל שאר עבודת היום לא שייכי
בגוף השעיר. מ"ר. הך סוגיא דמחוסר
זמן פי' בפ"ק דמנחות א, ה)
ובפ"ק דזבחים י"ב, א), וזמניה
לדביו דהכא דשעת דלית ליה
לרב חסדא הואיל אפילו לחומרא
היכא שמוחוסר מעשה דלא בעי
למימר הואיל ורואי לשעיר הנעשה
בפנים דמחוסר הגבלה, ואילו
בפסחים פרק תמיד נשחט א, סב),
ה) קאמר גבי שחטו לנולסין לזרוק
דמו לעללים
דלפניי התם רבה ורב חסדא
וקאמר רב חסדא הואיל וחי בעי
מתקן נפשיה, ופרין חסר ליה
לרב חסדא והואיל ורואי חסדא
לחומרא אפילו היכא דמחוסר מעשה.
ג). וה"ר אלחנן מירץ דהתם כיון
שכל שעה ושעה צדו לתקן עלמא
ובאיקור כרת הוא עומד הילכך
לא חסדי כמחוסר מעשה. אבאי.
גיבא
הואיל ורואי אשטא חייב בו.
רש"י פי' דגרסינן טעמא דשלא
לשמו הוא הא סתמא לשמו הוא
פטור. ולא נרע למה הדין דכתי
שמהן כן דהא הדין מקשה לא
אפיק דלמעתי טעמא (דשקריא)
(דשקריא) כלל, ובתמיד נשחט
אימא
להך גירסא שאמר רש"י ונתקדם
שם. ורבינו ישעק מקיימה כמו
שפיר' כלן. אלא כלן אין לר"ך
לכניהי כלס. והרבה מחובר וכן
בד. שפחא ס"ד דמשתעמא דהואיל
מחייב ליה כלשמו. ואמר רב חלקיה
בר טובי' בלל רב חלקיה
בר טובי קשיא ליה ממ"י שפיר
דעל כרחין שלא לשמו חייב כלשם
הואיל ועקירת חון שמה עקירה
ופטור דקמי גבי אשם היינו כלשמו.
ואם כן חקיקי לא דלפילו לשמו
אמאי מחייב הא מנאן לו פטור,
אלא משום דמשתעין קך משנה
ויפרשה
רב חלקיה בר טובי מיימי מילתיה.
ויותר מזה יש בתלמוד הרבה
שכמה פעמים מביא דברי
האמורא שמשפיר להקשות ממנה
ואפ"י זכיר למימרא כגון
הואיל דשמואל דכבדוהו (מב, א)
דלמר שמואל לא קדושין בתמורה
ולא מקדשין בעושה תמורה
וכן בפ"ק דחולין נמי איכא כי
האי גוואל. מ"ר.

ומי איס ליה לרב חסדא הואיל.
לחייב על קרבן שאינו ראוי לשם
מה שהופרכ בפנים ושחטו בחון
דינמא חייב משום הואיל ורואי
לשם קרבן אחר: לשמו פטור.
דאינו ראוי לשמו בפנים: שלא
לשמו.
אלא לשם שלמים חייב דרואי
הוא לשם שלמים בפנים: הכי
גרסי'

טעמא דשלא לשמו הא סתמא
לשמו

הוא ופטור ואמאי נימא וכו':
בעי

עקירה. אינו ראוי בפנים
לשלמים
אלא אם כן עקר שם פסח ממנו
בשחיטתו הלכך לאו מתקבל
בפנים
בעי עקירה. ואע"פ שלקחו
לשם
שעיר הנעשה בפנים זה חטאת
זה
חטאת שניהן שוין בשמותיהן:
ממני
לבו דכדכס. הני תרתי שמעתמא
דלרב חסדא הא דלמר לעיל
הואיל
וראויין לשעיר הנעשה בחון
והא
דלמר רב חסדא פסח ששחטו
בחון
בשאר ימות השנה וכו' ממני
לה
דכדכס דכדכס אמריהו:
פסח
ששחטו בחון. גרס כדכס:
עקירה
שם ששחטו חון לא
שחיטת שם עקירה אם הכשיר
הכחז
פסח בשאר ימות השנה
בשלמים
לא הכשירו אלא בפנים
וצעקירת
השם אצל בחון לעולם
שמו עליו:
חייב. עליו משום הואיל
וראוי שלא
לשמו בפנים: והא סגן.
במסכת
זבחים: מחוסר זמן.
פטור על
שחיטת חון בין שהוא
מחוסר זמן
בגופו בין שהוא מחוסר
זמן בבעלים
בגופו כגון בחון שגורמה
ללדיתו:
ואיזהו מחוסר זמן בבעלים
הזכ
והזכ וכו'. שיש זמן להנצח
קרבנותיהם לטוף ספירת
שצעה
והיולדת לטוף מלאת ימי
טהרה:
שקריבו. לפני הזמן
חטאתן ואשמן
בחון פטורין שאינן
מתקבלים בפנים
לא לחובה ולא לנדבה
לחובה משום
דלא מנעו זמניהו והלנדבה
שאינן חטאת
ואשם כל לנדבה והאי
אשם כמלורע
הוא דלילו כזכ חזבה
ויולדת ליכא
אשם: עולותיהן ושלמים
חייבין.
שעולה ושלמים באים
לנדבה ומתקבלין
לנדבה בפנים
וצמסכת זבחים א) פרכין
והני בני שלמים
ניניהו ומשנינן תני
מזיר כהדיהו ואף
מלורע לא שנינו
במשנה ופרכין
התם הני בני אשמות
ניניהו ומשנינן
תני מלורע כהדיהו:
ואמר רב חלקיה
לא שנו. דאשם בחון
מחוסר זמן בבעלים
פטור אלא לשמו

דאינו ראוי לשמו
בפנים אצל שלא לשמו
כגון לשם עולה או לשם
שלמים חייב שכן
ראוי לפנים כיוצא
בו בפנים דכל הזכרים
שנאמרו
שלא לשמן כשרין
אלא שלא עלו
לבעלים לשם
חובה חון מן הפסח
בזמנו והטמאת
בכל זמן: ואמאי.
לשמו פטור לימא
הואיל כדקאמר:
שלמים. הוא
סתמיה בלא
שחיטת עקירה
ומקראי לייכא
במסכת
פסחים א) ובפ"ק
דזבחים א) [ח'
ז] רב אשי
ממני חייב. כהן
דכי אחא
רבינן: ורב ירמיה
ממני פטור.
בין לשמו בין
שלא לשמו כרז
דימי: ופליגא
דרב חלקיה.
דלמר עקירת
חון שמה עקירה:
אי

טעמא דשלא לשמו
הא סתמא פטור.
תימה לר"ת
נידוק מרישא
איפכא טעמא
דלשמו הא
סתמא חייב
ודוחק הוא
לומר דלשמו

דרישא היינו
סתמא משום
דלמרינן ריש
פ"ק דזבחים
(דף ז:) דסתם
זבחים לשמן
הן עומדין
דהני מילי
זמנא אצל
פסח
בשאר ימות
השנה סתמיה
לאו לשמו קאי
אלא נראה
כפסרים דלא
גרסי טעמא
דשלא לשמו
ואיכא למימר
דמרישא דייק
לשמו אמאי
פטור דס"ד
דרב בעי עקירה
ואי' אלא
אמאי פטור
והא אי בעי
שחטו סתמא
בפנים דלשמו
שלא לשמו
קאי ומשני
דבעי עקירה
וכי האי
גוואל איכא
בפרק תמיד
נשחט (פסחים
מד.) ובתמיד
נשחט פטור
שלא לשמו
חייב וגרס רש"י
שם כחו
בכחן טעמא
דשלא לשמו
הא סתמא
פטור וקשיא
נמי התם
כמו שהקשינו
בכאן אלא
יש לפרש
שם כדפירשתי
הכל: ופליגא
דרב חלקיה
בר טובי.
כללוא הכי
נמי הוא
מזלי למימר
ופליגא
דרב דימי
אדרב חלקיה
אלא משום
דהשתא
פליגא
דרב דימי
ודרבינן
אדרב חלקיה:
וכל

שני שעירי פרק שישי יומא

סג.

שלמים ששחטן בחון
קודם פתיחת
דלתות ההיכל
פטור. תימה
דל"ר יוחנן
פרק השוחט
והמעלה (זבחים
דף קו:).
המעלה
בזמן הזה
בחון חייב
ואמאי הא
אינו ראוי
אל פתח
אהל מועד
כיון
דנהרס
המוצא
דלפני' נפגם
המוצא
אמר' בפ'
קדשי קדשים
(סג טו).

כל הקדשים שנשחטו
שם
שפולין והוא
ליה מחוסר
זמן ואפילו
מחוסר
פתיחת
דלתות
פטור כל
שכן
מחוסר
מעשה
גדול ותנן
בפרק
במלא
דזבחים
(דף ק"ב):
אותו
ואת
זנו ומחוסר
זמן בחון
אפילו לא
מעשה
אין בו
לרצון
לרבי שמעון
ועוד
אמרין
בפ"ק
דע"א
(דף יג.)
אם
הקדש
העריך
והחריס
בזמן
הזה
בהמה
ועקר
ופריך
וגשמייה
מישחט
ופירש
רש"י
משום
שחוטין
חון ליכא
דנקדשי
דקד
הבית
מיירי ולא
נהירא
לר"י
דלס כן
כי פריך
וגשווייה
גיסטרי'
היכי
משני
מפני
שמיטיל
מוס
נקדשים
אלא
מפרש
ר"י
דמיירי
נקדשי
מוצא
ולא
מחייב
משום
שחוטין
חון דהוא
ליה
מחוסר
זמן
ודוחק
לומר
דהיא
דמסכת
ע"ג
אמר
חל
כמלך
דלמר
הותרו
הצמות
חל
דמנא
ליה
לזקומי
כמלך
דלמר
הותרו
הצמות
כדי
להקשות
וגשמייה
מישחט
כיון
דלמלך
דלמר
לא
הותרו
לא
קשיא
ועוד
דהא
סתם
ממנימין
היא
בפרק
במלא
דזבחים
(דף
ק"ב):
דירושלים
אין
אחריה
היתר
וצגמלך
פריך
מינא
למ"ד
בפ"ק
דמגילה
(דף
י.)
שמעתי
שקריבין
בבית
חוני
וי"ל
דר'
יוחנן
דמחייב
במעל'
בחון
מיירי
בהעלאת
קטרת
דלא
בעי
מוצא
דלמר'
בפרק
קדשי
קדשים
(זבחים
דף
נטו.)
מוצא
שנעקר
מקטיר
קטרת
במקומו
אי
נמי
בהעלאת
מנחה
דדוקא
במני
דזבחים
אמרין
שנפגם
המוצא
שפסולין
דנפקא
לן
מחוסרת
עליו
בזמן
שהוא
שלו
ולא
בזמן
שהוא
חסר
וניחא
נמי
דנקט
רבי
יוחנן
המעלה
טפי
משחטה
חריקה
אי
נמי
יש
לומר
דמיירי
שזני
מוצא
במקומו
והעלה
בחון
דס"ל
קדשה
לעמיד
ללא
אצל
אין
למחר
דר'
יוחנן
כר'
יהודה
סגירא
ליה
דלמר
קדשי
קדשים
שרי
להקטיר
על
הרלפה
דנהי
דשרי
להקטיר
על
הרלפה
מכל
מוקס
שני
שיהא
מוצא
במקומו
אלא
שלא
לשמו
נפגם
המוצא
לא
היו
שרי
להקטיר
בשום
דוכתא
תימה
אמאי
פטור
בשלמים

ששחטן
בחון
קודם
פתיחת
דלתות
ההיכל
לפי
מה
שפרש"י
בפרק
קדשי
קדשים
(סג
דף
סא.)
גבי
קודם
שיעמידו
לויים
אלה
המשכן
ולאחר
שיפרקו
דדוקא
שלמים
ששחטן
בפנים
קודם
דלתות
ההיכל
ספולים
אצל
שאר
קדשים
לא
אם
כן
כיון
דפסולו
בקדוש
שיש
לו
היתר
בשאר
קדשים
אל
עלו
לא
ירדו
מיד
דהוא
בסתם
ותמלאת
ששחטן
שלא
לשמן
בחון
דחייב
עליהם
דכאיתא
בפרק
דזבחים
דזבחים
(דף
קטו.)
משום
דמתקבל
בפנים
שיש
לו
היתר
בשאר
זבחים
ויש
לומר
דהתם
הבהמה
ראויה
לשחטה
בפנים
בהיא
שעתא
לשמה
אצל
הכל
איס
ראויס
לפנים
קודם
פתיחת
הדלתות:

דלשמו
דלשמו
הא
סתמא
חייב
ודוחק
הוא
לומר
דלשמו
אלא
פסח
בשאר
ימות
השנה
ממני
פסח
בשאר
ימות
השנה
בין
לשמו
בין
שלא
לשמו
פטור.
קסבר
פסח
בשאר
ימות
השנה
בעי
עקירה
ועקירת
חון
ששחטו
שלא
לשמו
פסח
בשאר
ימות
השנה
בעי
עקירה
בר
טובי
דאמר
לא
שנו
שפטור
אלא
בשוחט
לשמו
אבל
בשוחט
לא
לשמו
בחון
חייב.
הנה
עקירת
חון
עקירה
היא.
ורשינן
הא
דרב
חלקיה
כגון
ששחט
שלא
לשמו
מיעוט
סימנים
בחון
וגמר
רובו
בשחט
משום
דלא
משהגדיל
חון
הוא.
משהגדיל
עליהן
שחטן
בחון.
חייב
על
של
שם
ופטור
על
של
קורא
בית
לה.
ח"י
ואל
פתח
אהל
מועד
לא
הביאו
להקריב
קרבן.

א) כ"ה הלשן בנמ' דזבחים דף
קיד' ע"ב ע"ש.

עין משפט נר מצוה

א ב מ"י פ"ח מהל מעשה
הקרבנות הלכה י"א:
ח ג ד שם הלכה י"ב:

רבינו חננאל

קודם פתיחת דלתות ההיכל
(פסולין חן) [פסורין]. שנאמר
ושחטו פתח אהל מועד
בזמן שהוא פתוח ולא
בזמן שהיה נעול, ומחוסר
פתיחה כמחוסר מעשה דמי.
ומשנינן מי אית ליה לרב
חסדא הואיל, והא הוא
דאמר פסח ששחטו בשאר
ימות השנה לשמו בחון
פטור, ואמאי לימא חייב
הואיל ורואי שלא לשום
פסח חסדא לשום שלמים
בפנים, ודחי פסח בעי
עקירה משם פסח לשום
שלמים, ומחוסר עקירה
כמחוסר מעשה דמי. פסח
ששחטו [בחון] בשאר ימות
השנה בין לשמו בין שלא
לשמו, רב אשי מתני חייב,
ראשיתן עליה ואפי' על
שמו, והשנין בבחיטת קדשים
פרק פרת חטאת מחוסר
זמן בין בגופו בין בבעלים,
איהוה מחוסר זמן בבעלים
הזב והזבה היולדת והמזרע
שהקריבו חטאתא ואשמן
בחון פטורין, עולותיהם
ושליחיהם בחון חייבין.
ומקשה עליה בבמ' והני בני
אשמות ניהו, אמר דעירי
חני מצורע בהדיהו, חוב
קבועות חני בני שלמים
במשנה הזב והזבה היולדת
והמזרע כמו שאמר דעירי.
אבל מיר לא קבועות במשנה
כמו שאמר רב ששת, א"ג
דהיא רב ששת. קמי מיתא
חטאתא בחון פטורין, ואמר
רב חלקיה בר טובי לא שנו
שהוא פטור אלא השוחט
לשמה בחון אבל השוחט
שלא לשמו בחון חייב,
הואיל ורואי שלא לשמו
בפנים, כדחתן כל הזבחים
שנאמרו שלא לשמו כשרין
אלא שלא עלו לבעלים
לשום חובה. אמאי, אפי'
לשמן בחון היא חייב
הואיל ורואי שלא לשמו
בפנים, ודחי הכי השתא התם
בעי עקירה ומחוסר עקירה
כמחוסר מעשה דמי, משום
הכי לא תני לשמו בחון
חייב הואיל ורואי שלא לשמו
בפנים, אבל פסח בשאר
ימות השנה שלמים הוא ולא
בעי עקירה, רב אשי מתני
חייב כדאמרן. רב ירמיה
מירפתי ממני פסח בשאר
ימות השנה בין לשמו בין
שלא לשמו פטור. קסבר
פסח בשאר ימות השנה בעי
עקירה

א) כ"ה הלשן בנמ' דזבחים דף
קיד' ע"ב ע"ש.